

Αθήνα, 28 Σεπτεμβρίου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης

Θέμα: «Νομοθεσία για τις Μονάδες Μέριμνας Νέων παραβατών του νόμου»

Ι. Η συνολική νομοθετική ρύθμιση των θεμάτων που αφορούν τη μεταχείριση των ανηλίκων αλλά και των μετεφήβων παραβατών, ηλικίας από 8 έως 25 ετών, έχει καταστεί τα τελευταία χρόνια αναγκαία. Τρεις είναι οι βασικοί λόγοι που επιβάλλουν τη νομοθετική μεταρρύθμιση στο συγκεκριμένο πεδίο: *Πρώτον*, ο επαναπροσδιορισμός του ιδεολογικού περιεχομένου του κλάδου του Δικαίου Ανηλίκων και η ευθυγράμμισή του με διεθνείς συμβάσεις, συστάσεις και πρότυπα ελάχιστων κανόνων. *Δεύτερον*, η ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης των αναμορφωτικών μέτρων μετά τον περιορισμό του εγκλεισμού των ανηλίκων, και *τρίτον* το έλλειμμα στην ιδρυματική υποδομή και συνακόλουθα στην αναποτελεσματική από αντεγκληματικής άποψης μεταχείριση των ανήλικων παραβατών στη χώρα μας.

Η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ ανταποκρίθηκε στην παραπάνω ανάγκη. Στις 10 Ιουνίου 2019 τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση ΣχΝ του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με τον τίτλο: «*Μονάδες Μέριμνας Νέων και άλλες διατάξεις*». Το σχέδιο αυτό συνέταξε ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή με τη συμμετοχή δικαστικών λειτουργών και ειδικών επιστημόνων στη μεταχείριση νεαρών παραβατών του νόμου. Στο προβλεπόμενο σχέδιο νόμου, το οποίο αποτελεί την απόληξη ενός εικοσαετούς οράματος εκσυγχρονισμού των ιδρυμάτων για ανήλικους παραβάτες αλλά, σε ορισμένες περιπτώσεις για την αντιμετώπιση και των ανήλικων θυμάτων, ενισχύεται η προοπτική της διαπαιδαγώγησης έναντι της τιμωρίας με την πρόβλεψη μιας σφαιρικής αντιμετώπισης της ανήλικης και νεανικής παραβατικότητας, μέσω της δημιουργίας ενός πλέγματος Μονάδων, ανοικτής, ημι-ελεύθερης και κλειστής διαβίωσης, οι οποίες συνιστώνται σταδιακά, ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες.

Το συγκεκριμένο ΣχΝ εισήγαγε καινοτόμες ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της ανήλικης και της νεανικής παραβατικότητας και κάλυπτε ένα πολυετές κενό στο σύστημα φροντίδας και υποστήριξης. Με τρόπο εξειδικευμένο αντιμετωπίζει την αποκλίνουσα συμπεριφορά και συμβάλει στην πρόληψη της υποτροπής της εστιάζοντας στους γενεσιουργούς και τους συνοδούς της παράγοντες όπως την έλλειψη οικογενειακού περιβάλλοντος, την ηλικία, το φύλο, τα συνοδά ψυχικά προβλήματα, τη χρήση ουσιών, τις διαταραχές διαγωγής, την νοητική υστέρηση, την βαρύτητα της αξιόποινης πράξης. Ενσωματώνει παράλληλα τις αρχές της εξυπηρέτησης του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου, της διαπαιδαγώγησης, της εξατομικευμένης μεταχείρισης, του ηπιότερου μέτρου έναντι του επαχθέστερου, της επικοινωνικότητας και της αναλογικότητας.

II. Το Σχέδιο νόμου «Μονάδες Μέριμνας Νέων και άλλες διατάξεις» εισήγαγε τις εξής καινοτομίες:

-Διάκριση των Μονάδων Μέριμνας σε έξι τύπους δηλαδή σε Στέγες Φιλοξενίας, Στέγες Εντατικής Επιτήρησης, Θεραπευτικές Μονάδες, Μονάδες Απεξάρτησης Νέων, Μονάδες Κοινωνικής Αποκατάστασης και Μονάδες Επανένταξης Νέων.

-Δημιουργία Μονάδων Κοινωνικής Αποκατάστασης ειδικά για κορίτσια χωρητικότητας 20 θέσεων.

-Ενίσχυση του πεδίου της πρόληψης και εμπλουτισμός των μέτρων της για την έγκαιρη αντιμετώπιση της παραβατικότητας των ανηλίκων.

-Σύνδεση με τον θεσμό της αναδοχής

-Ενίσχυση του δικαιώματος συμμετοχής και ενημέρωσης των ανήλικων και νέων που φιλοξενούνται στις Μονάδες με συν- διαμόρφωση εξατομικευμένου πλάνου παρέμβασης με στόχο την ομαλή κοινωνική και επαγγελματική τους ένταξη και με συμμετοχή τους στις λειτουργίες της εκάστοτε Μονάδας.

-Οργάνωση των θεραπευτικών μέτρων που έως σήμερα ήταν σχεδόν ανεφάρμοστα ελλείψει κατάλληλων δομών.

-Πλαισίωση των θεραπευτικών μέτρων από τους κατάλληλους επαγγελματίες ώστε η εκάστοτε παρέμβαση να είναι στοχευμένη και αποτελεσματική.

-Εισαγωγή της υποχρεωτικότητας της παρακολούθησης σε θεραπευτικές μονάδες και σε μονάδες απεξάρτησης νέων για περιπτώσεις υψηλού κινδύνου αν κρίνεται απαραίτητη από το Επιστημονικό Συμβούλιο της Μονάδας.

-Ενίσχυση της επανένταξης με ψυχολογική, εκπαιδευτική, επαγγελματική, νομική, οικονομική στήριξη.

-Ανάθεση της επιστημονικής παρακολούθησης του έργου και της λειτουργίας των Μονάδων στο Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α.

-Εξωτερική αξιολόγηση των Μονάδων σε εξειδικευμένο εξωτερικό φορέα.

-Παροχή εποπτείας σε τακτική βάση από εξωτερικό συνεργάτη στα μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου των Μονάδων.

-Διάκριση του νομικού καθεστώτος και του τρόπου λειτουργίας των Μονάδων σε δημόσιες, σε ΝΠΙΔ και ΝΠΔΔ, ημι-ελεύθερης ή ανοιχτής διαβίωσης.

-Ορισμός των πειθαρχικών παραπτωμάτων και καθορισμός των πειθαρχικών κυρώσεων.

-Πρόβλεψη για επάνδρωση των Μονάδων με επαρκές προσωπικό ανάλογα με την δυναμικότητα τους με αύξηση των οργανικών θέσεων του προσωπικού.

III. Με την υπ' αριθ. πρωτ.: 20206οικ/05-06-2020 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης (η οποία συμπληρώθηκε με την υπ' αριθ. πρωτ.: 29760 οικ./17-07-2020) συγκροτήθηκε Επιτροπή «για την εισήγηση θεσμικών αλλαγών που κρίνονται απαραίτητες για την αναβάθμιση της λειτουργίας των Εταιριών Προστασίας Ανηλίκων της χώρας». Η Επιτροπή αυτή πρόκειται να ασχοληθεί αποκλειστικά με την μελέτη της υφισταμένης κατάστασης των Εταιριών Προστασίας Ανηλίκων (Ε.Π.Α.) της χώρας και την εισήγηση θεσμικών αλλαγών που κρίνονται απαραίτητες για την λειτουργία και αναβάθμιση των δομών αυτών. Ωστόσο, με εντελώς πρωτόγνωρο τρόπο, δεν ορίζεται ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου της Επιτροπής με αποτέλεσμα να μην διαφαίνεται ορίζοντας των όποιων αλλαγών. Επιπλέον όλες οι μέχρι τώρα προσπάθειες όσο και το υπό διαβούλευση Σχέδιο νόμου αφορούσαν συνολικά τις δομές μέριμνας νέων παραβατών (π.χ. και το Ίδρυμα Αγωγής Ανηλίκων Βόλου) και όχι αποκλειστικά τις δομές των Ε.Π.Α.

Κατόπιν των ανωτέρω,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- 1) Προτίθεται η Κυβέρνηση να αναλάβει νομοθετική πρωτοβουλία για την κατάθεση στη Βουλή του Σχεδίου νόμου «*Μονάδες Μέριμνας Νέων και άλλες διατάξεις*»;
- 2) Προτίθεται η Κυβέρνηση να αντιμετωπίσει συνολικά το ζήτημα της μεταχείρισης των νεαρών με αποκλίνουσα συμπεριφορά ή θα προχωρήσει αποσπασματικά στην αναμόρφωση των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων;
- 3) Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης των εργασιών της Επιτροπής για τη μεταρρύθμιση των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Λάμπας Σπυρίδων

Αβραμάκης Ελεύθεριος

Αλεξιάδης Τρύφων

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αυγέρη Δώρα

Αυλωνίτης Αλέξανδρος

Βαρδάκης Σωκράτης

Βερναρδάκης Χριστόφορος

Βέττα Καλλιόπη

Γκίολας Ιωάννης

Δρίτσας Θεόδωρος

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Ηγουμενίδης Νικόλαος

Καλαματιανός Διονύσιος

Καρασαρλίδου Ευφροσύνη (Φρόσω)

Κασιμάτη Νίνα

Καφαντάρη Χαρά

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)

Μάρκου Κωνσταντίνος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μουζάλας Ιωάννης

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Παπαδόπουλος Αθανάσιος

Παπαηλιού Γεώργιος

Πούλου Παναγιώτα

Ραγκούσης Ιωάννης

Σκουρλέτης Παναγιώτης

Σκουρολιάκος Παναγιώτης

Σκούφα Μπέττυ

Συρμαλένιος Νικόλαος

Τζούφη Μερόπη

Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος

Φάμελλος Σωκράτης

Φίλης Νικόλαος

Φωτίου Θεανώ

Χαρίτου Δημήτριος

Χρηστίδου Ραλλία

Ψυχογιός Γεώργιος